

Co dokázala česká urologie za posledních 15 let

Každé končící volební období by mělo vést k jakési bilanci, reflexi, včetně sebereflexe. Tím spíše, když se jedná o ohlédnutí za téměř 15 lety nepřetržité šance a privilegia, jehož se mi dostalo, stát v čele Výboru České urologické společnosti ČLS J. E. Purkyně. Byla to pro mě především velká čest a zodpovědnost mít takovýto kredit českých urologů. Vždy jsem si toho opravdu velmi vážil. Nezasťírám, že vést Výbor ČUS je náročná funkce a že to ne vždy bylo snadné. Rád bych na tomto místě rekapituloval snahy a aktivity Výboru naší odborné společnosti a po konzultacích s nejbližšími kolegy (doc. Kočvara a doc. Babjuk) nastínil i určité další trendy směřování České urologické společnosti (ČUS) ČLS J. E. Purkyně.

ČUS je **vědecká společnost**, je jednou z organizačních složek ČLS JEP. Její prioritou je podpora a rozvíjení vědeckých aktivit členů v ČR i v mezinárodním měřítku. Zajišťuje podmínky spolupráce v rámci členství ČUS v EBU/UEMS, EAU, ESPU, SIU a v dalších vědeckých společnostech (ICS, ESSIC, EORTC, IUGA, AUA aj.). ČUS však nemůže suplovat povinnosti ČLK, VZP, MZ ČR, IPVZ, LF, odborů. Podařilo se získat **členství v EAU** pro všechny členy ČUS, a tím nabídnout paletu velmi kvalitního trvalého vzdělávání ve všech oblastech urologie, navíc často v perfektní elektronické podobě. **Mezioborová spolupráce** v ČR byla nezbytnou součástí činnosti Výboru ČUS. Mnohá jednání s jistě diskutovatelnými závěry se vedla ohledně sdílení kódů s chirurgy, gynekology. Vznik KOC akceleroval diskuzi o uroonkologii, onkologická sekce publikovala doporučené postupy. V rámci vývoje různých oborů a vývoje způsobů diagnostiky a léčby urologie čelí „nájezdu“ lékařů jiných odborností, kteří přebírají část péče o urologicky nemocné. Proto by domácí prioritou nadále mělo zůstat **prosazování urologie jako samostatného oboru v dosa- vadní šíři**, zůstat kompetentními partnery onkologů, urogynekologů, intervenčních radiologů, sexuologů, endokrinologů, chirurgů, aj. V budoucnu bude tedy nutné dále aktualizovat doporučené postupy, rozšiřovat vzdělávání urologů i ve formě nových certifikovaných kurzů pro zvláště vymezené činnosti, např. v oblasti onkourologie, ženské urologie či urologické laparoskopie. Vydáním konsenzuálního písemného materiálu o „Konceptu urologie“, na němž se podíleli i tři privátní urologové a jeho odevzdáním na MZ ČR, dal Výbor základ k další diskuzi o restrukturalizaci sítě urologických lůžkových a ambulantních zařízení v jednotlivých regionech ČR (viz www.cus.cz). **Restrukturalizace sítě** urologických pracovišť je dlouhodobým trendem, pro který je koncepce urologie předložená ČUS, odborným podkladem pro státní správu. Vzhledem k tomu, že urologie je obor akutní péče, je základním oborem, není možné změny prosadit samostatně, ale pouze s restrukturalizací dalších oborů a zejména organizace zdravotní péče v jednotlivých regionech. Všem členům ČUS Výbor ČUS uhradil v rámci korporátního členství členský poplatek v EAU (European Association of Urology), což umožňuje všem členům ČUS zdarma pravidelně dostávat výtisk časopisu European Urology a jeho supplementum, výtisk Guidelines EAU v plné, zkrácené i CD formě, publikaci o historii EAU, snížený poplatek na kongresech EU, bezplatnou účast v kreditním systému EAU pro celoživotní vzdělávání v urologii, pro rezidenty bezplatnou účast v kurzech ESU při EAU kongresech. V tomto smyslu se výboru ČUS podařilo získat členství v EAU pro všechny členy ČUS, a tím jim nabídnout nekonečnou paletu velmi kvalitního trvalého

vzdělávání ve všech oblastech urologie, navíc často v perfektní elektronické podobě. Výbor se snažil koordinovat celoživotní vzdělávání v urologii určováním vědeckého programu Výročních konferencí a udělováním odborných záští jen akcím s kvalitním vědeckým programem. **Odborné záštitě** ČUSu Výbor vždy velmi zodpovědně zvažoval a udělil je jen významných regionálním nebo institucionálním symposiím jako např. Zimnímu sympoziu ve Špindlerově Mlýně, Moravským dnům ve Zlatých horách či ve Znojmě, symposia v Izmiru, Sorrentu aj. Žádosti o odbornou záštitu jsou důkazem odborné autority výboru ČUS. V odborné gesci Výboru ČUS pracovaly i **sekce ČUS** a organizovaly pravidelná setkání pediatrická, andrologická a SUNU. Pediatrická sekce hostila ESPU kurz, andrologická připravila mezinárodní andrologické kongresy (Štířín, dříve i Č. Krumlov) vč. výjezdního symposia v zahraničí a další. Umožnili jsme bezplatně a bez nutnosti cestovat mimo ČR absolvovat **In-Service test** všem zájemcům z řad členů ČUS, kteří si tak mohou ověřit zcela privátně stav svých znalostí, rezidenti pak rozsah svých znalostí pro budoucí atestaci. Zajistili jsme bezplatný **kreditní systém EBU** pro všechny členy ČUS. Výbor finančně podpořil úspěšné absolventy písemné a ústní **zkoušky EBU** (FEBU – Fellow of the European Board of Urology). Na doporučení výboru ČUS se úspěšně absolvování písemné či ústní zkoušky EBU z urologie uznává jako alternativa písemné či ústní atestační zkoušky z urologie. Doufejme, že tato možnost zůstane i v novele vzdělávacího programu pro obor urologie. Byli jsme spoluorganizátory celoevropské vzdělávací aktivity **EUREP** pro rezidenty v posledním roce jejich přípravy, kdy mají možnost absolvovat edukační kurz komplexní urologie. Není bez souvislosti s aktivitami Výboru ČUS, že se EUREP poprvé konal a dosud koná v Praze (letos již pošesté) a mezi renomovanými lektory z celé Evropy byli vždy i zástupci ČUSu. Zkušenosti se vzděláváním v rámci EUREPU se díky českým lektorům rychle přenášejí i do tuzemských postgraduálních kurzů. Výbor ČUS má zastoupení v **EAU Guidelines Office** a jeho pracovních skupinách, kde se generují tzv. evropské doporučené postupy v urologii. Tyto zkušenosti se tak rychle přenášejí do doporučených postupů v ambulantní urologii, na jejichž tvorbě se někteří členové významně podíleli. Výbor podporoval členství a aktivity rezidentů v **ESRU**. Než se stalo pravidlem organizovat kurzy Evropské školy urologie při výroční konferenci ČUSu, první tři kurzy byly zorganizovány s prestižními lektory samostatně bez návaznosti na výroční konferenci ČUS. Někteří členové ČUS jsou zvaní jako **lektoři ESU kurzů** po celé Evropě. Organizovali jsme a finančně podpořili (přednostně aktivní) účast členů ČUS na **Central EAU Meetings** (Viedeň, Budapešť, Krakov, Bratislava, Praha, Záhřeb, letos Varšava). Všechny tyto aktivity se neobejdou bez těsné spolupráce výboru ČUS s centrálou EAU a věřím, že snahou nového vedení naší odborné společnosti bude tyto kontakty dále rozvíjet. Stávající Výbor se zúčastňoval mnohých jednání Pracovní skupiny pro revizi **Sazebníku výkonů**. Byla provedena revize a aktualizace všech **Registračních listů**, navržena jejich reálná úhrada. Bylo velmi frustrující, že na konci víceleté mezioborové spolupráce s ostatními chirurgickými obory MZ ČR celý tento proces ve finále zastavilo a stále se čeká na „nástroj“, jímž se hotové a schválené na papíře zrealizuje i v našich ambulancích a odděleních. Nová doba však s sebou přinesla i řadu dalších problémů, které jsou pro velkou část urologické obce mnohem význam-

nější – zjednodušeně řečeno se týkají ekonomiky, financování, úhrad, apod. a z klasického pohledu nespádají do působnosti odborné společnosti. Výbor opakovaně připravoval stanoviska pro **Kategorizační komisi MZ ČR**. Není nutné připomínat, že role jakékoliv odborné složky ČLS JEP je role poradní a nikoliv decizní či s právem veta. Odborné stanovisko výboru je velmi důležité, výbor je uznávanou autoritou a může ovlivnit úhradu některých nových léčiv, v tomto smyslu by každá vědecká společnost měla i nadále vydávat jasná doporučení. Výboru se podařilo nastartovat po vzoru EAU nový způsob komunikace s farmaceutickými firmami, jež se nyní realizuje převážně na bázi uzavřených **partnerských smluv** v kategoriích *oficiální, stříbrný, zlatý nebo platinový* sponzor. Tím jednoznačně vyhlásil program transparentní finanční politiky a odmítl purifikaci event. dotací na pseudovědecké aktivity různých subjektů a jednoznačně se distancoval od jakýchkoliv snah spojovat jméno urologické společnosti s výjezdy odborníků do zahraniční jako bonus např. za preskripci apod. Partnerské smlouvy byly pro Výbor ČUS prioritou, bude jistě dobré dále rozvíjet jejich obsah na základě platné legislativy i na základě obecně uznávané praxe. Je třeba dále hledat lepší vyváženost nabízeného portfolia aktivit pro partnerské subjekty. **Výroční konference** jsme vždy považovali za vrchol společného setkání členů společnosti, výbor vždy dbal na jejich maximální odbornou i společenskou úroveň a věřím, že i v budoucnu se bude snažit v mezích možností co nejvíce rozvíjet spolupráci se zahraničními odborníky. Výbor ČUS také připravil **Pravidla pro pořádání konferencí** pro organizátory – urology a další Pravidla pro agentury. Správným se ukázalo spolupracovat jedině na základě písemné smlouvy a agenturu vybírat formou výběrového řízení. Výbor ČUS se podílel na vytváření kritérií pro aktualizaci a evaluaci **popomočního vzdělávání rezidentů** na akreditovaných pracovištích. Výbor připravil vzdělávací program v urologii a dětské urologii tak, aby byly co nejvíce kompatibilní s požadavky EU a EBU UÉMS. Členové výboru prosazovali požadavky na akreditovaná pracoviště v Akreditační komisi MZ ČR. Odborná společnost bude zatím i nadále dle zákona významným poradním orgánem při vzdělávání v oboru, proto by prioritou i dalšího vedení naší odborné společnosti mělo zůstat prosazování co nejvyšší odbornosti do nového vzdělávacího programu s možností využít písemný a ústní test EBU jako alternativu oficiální atestace. Výbor udělil několik čestných členství ČUS, registroval životní jubilea, zval na výroční konference do kurzů ESU a na lekce EAU nejlepší evropské odborníky. **Vydavatelská činnost** časopisu „Česká urologie“ vyžadovala nejen hledání financí na její provozování, ale též hledání solidního a tvůrčího nakhlastatele, zatímco na straně ČUS jakožto vydavatele zůstává stálý problém k řešení: kvalitní původní články, objektivní recenze, citace i českých autorů, využití DVD příloh, využití prostoru pro edukaci rezidentů, celoživotní vzdělávání všech urologů. Vlajkovou lodí ČUS musí – snad nejen dle mého názoru – zůstat recenzovaný časopis směřující k získání

IF (impact factor). Přibude-li další, lze to jen kvitovat. Není však snadné zajistit pravidelné vydávání časopisu a prosazení jeho článků do seznamu publikací uznávaných ve výstupech grantů. Výbor věnoval velké úsilí dostatečné informovanosti všech členů na svých **webových stránkách**. Je možné akceptovat výhrady či jiné názory na grafickou úpravu či jejich atraktivnost, ale po stránce faktické, komplexnosti, objektivnosti a včasné aktualizace dostupný informací včetně četných kvalitních „linků“ považuje práci webmastera za velmi kvalitní. Osobně i v celém vedení ČUS jsem pociťoval nedostatky v oblasti PR (*public relations*). Již jsme zvažovali tyto aktivity personálně případně propojit s aktivitami v oblasti tzv. *fundraisingu*. Zde bude muset proto být snahou mobilizovat všechny odborníky z řad ČUS, kteří chtějí zvýšit prestiž a povědomí naší odborné společnosti na veřejnosti a výbor by pak měl tyto aktivity maximálně podporovat, koordinovat a hledat pro ně finanční podporu. Na aktivitách vědecké společnosti byla vždy a nadále bude důležitá **participace ambulantních urologů**. Důležitým společně publikovaným materiálem zatím byly „Doporučené postupy v urologii“ (viz webové stránky ČUSu nebo Urologie pro praxi č 3/2006 Supplementum A.). Tři členové SAU tvořili téměř čtvrtinu kvóra při všech jednáních Výboru a RK ČUS v končícím funkčním období stávajícího Výboru. Jsou spoluautory materiálu „Koncepte urologie“. Je logické, že priority ambulantní a lůžkové složky budou vždy v některých aspektech částečně odlišné. Odborné i ekonomické otázky smluvních urologů bude třeba i nadále řešit ve **spolupráci se SAU**, které je propojeno s webovými stránkami ČUS. V rámci koncepce urologie bude třeba více prosazovat požadavek smluvních urologů pro jednání s pojišťovny a s vedoucími představiteli státní a zejména krajské správy o narovnání ekonomických podmínek smluvních a nemocničních urologů.

Vzájemnou spolupráci a respektováním se jsme dosáhli již mnoha dobrých výsledků, ledacos se jistě dosud nepodařilo, zde zůstává prostor pro **schopnější nástupce** ve vedení ČUS.

Děkuji všem kolegům a kolegyním za dosavadní spolupráci a podporu šíření dobrého jména a kvalitní úrovně české urologie!

Přeji české urologii mnoho dalších úspěšných let!

prof. MUDr. Tomáš Hanuš, DrSc.
předseda ČUS ČLS JEP od roku 1993 dosud